

ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ ЗА ФОРМУВАННЯМ ТА ВИКОНАННЯМ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

В умовах обмеженості бюджетних ресурсів досить актуальною є проблема їх цільового та ефективного використання, вирішення якої вимагає постійного контролю. Державний бюджет є важливим елементом фінансової системи держави, а тому питанням, пов'язаним із його формуванням та виконанням приділяється значна увага з боку державних органів, уповноважених проводити контроль за бюджетним процесом, а також громадськості.

Зважаючи на значну кількість суб'єктів контролю які, тією чи іншою мірою здійснюють контроль за бюджетними коштами, вважаємо, що основні повноваження щодо контролю за формуванням та виконанням Державного бюджету покладені на Рахункову палату України [1]. Відповідно до вимог чинного законодавства Рахункова палата протягом 2018 року здійснювала контроль бюджетів трьох років: 2017 року (виконаного бюджету), 2018 року (в ході поточного виконання) та 2019 року (на стадії формування проекту бюджету). Така система забезпечує безперервний цикл контролю на усіх стадіях бюджетного процесу.

Аналіз результатів, здійснених контрольних заходів свідчить про наявність суттєвих помилок у плануванні та виконанні Державного бюджету. Так, наприклад, за умов зростання економіки на 3,4%, що перевищує прогнозний показник, план доходів загального фонду Державного бюджету у першому півріччі 2018 року не виконано на 14,9 млрд. грн., або 3,5%, а невирішеність системних проблем в організації проведення видатків збільшує ризики невиконання у 2018 році значної кількості бюджетних програм. Разом з тим, за оцінкою Рахункової палати є можливість збільшити загальну суму доходів у проекті держбюджету на 2019 рік, загалом - на 17,6 млрд. грн. [2].

Однак, відповідно до чинного законодавства Рахункова палата за результатами своїх контрольних заходів готує відповідні висновки та пропозиції, з яких, як показує практика минулих років враховується лише половина.

Таким чином, ефективна організація системи контролю покликана забезпечити формування якісного та реалістичного Держбюджету, дати правильну та об'єктивну оцінку реальній ситуації і тим самим, створити передумови для вчасного внесення коригувань у процесі його виконання.

Література:

1. Гупаловська М. Б. Реалії функціонування та проблеми модернізації Рахункової палати України. *Світ фінансів*. 2008. Вип. 4. С. 139-146.
2. Діяльність Рахункової палати URL: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/category/412> (дата звернення: 07.10.2017).

Мустеца Надія Василівна

ст. гр. ФМ-21, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Гупаловська М.Б.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Доходи бюджету є важливим елементом впливу держави на соціально-економічний розвиток суспільства. Саме тому переконливим фактором є те, що цей показник є ні чим іншим, як фінансовою базою діяльності держави. Його склад, форми мобілізації залежать від системи та методів господарювання, а також від економічних завдань, які вирішує суспільство за певний період.

Питання формування дохідної частини бюджетів у всіх країнах на кожному етапі їхнього розвитку перебувають у центрі уваги керівників держав та урядів, вчених і практиків. Державні доходи забезпечують соціально-економічний розвиток країни загалом, її окремих регіонів та фінансову підтримку населення. З огляду на це, головним завданням держави є акумулювання достатнього обсягу доходів, здатних забезпечити державні видатки [1, с. 384].

Дослідження проблем формування дохідної частини Державного бюджету України викликає інтерес, насамперед тому, що саме бюджет характеризує рівень економічного розвитку країни, і завдяки правильному здійсненню бюджетного процесу забезпечується економічна і соціальна стабільність та належний життєвий рівень населення.

Аналіз формування дохідної частини Державного бюджету України свідчить, що найбільшу частку в доходах бюджету становили податкові надходження (76-89%), таким чином, вони мають найбільший вплив на формування доходів Державного бюджету України.

Підтримуючи думку Н. Слободянюк [2, с.557], основні проблеми формування доходів Державного бюджету України вбачаємо у збільшенні податкових надходжень за рахунок платників податків, відтоку іноземних інвестицій та нестабільності національної валюти, зростанні інфляції,